

คู่มือการปฏิบัติงาน

การพัฒนากรอบแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
อันเนื่องมาจากวัตถุประสงค์ของการศึกษากับศาสนา
ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา

กลุ่มพัฒนาการศึกษา
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP)
ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

	คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : การพัฒนารอบแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ จังหวัดที่บูรณาการการศึกษากับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา	
	สำนัก/กลุ่ม : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง/กลุ่มพัฒนาการศึกษา	
	หมายเลขเอกสาร :	หน้าที่ : ๑/๕
	วันที่เริ่มใช้ :	แก้ไขครั้งที่ :

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการจัดทำและพัฒนารอบหลักสูตรระดับจังหวัด ที่เชื่อมโยง
มิติทางศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา เข้าสู่ระบบการจัดการศึกษา

๑.๒ เพื่อให้สถานศึกษาในพื้นที่จังหวัด มีกรอบทิศทาง (Framework) นำไปใช้เป็นต้นแบบ
ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์และบริบทของท้องถิ่นอย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒. ขอบเขต

คู่มือฉบับนี้ครอบคลุมกระบวนการตั้งแต่การแต่งตั้งคณะทำงาน การศึกษาสภาพบริบทท้องถิ่น การยกร่าง
กรอบหลักสูตร การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น การเสนอขออนุมัติจากคณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.)
ไปจนถึงการประกาศใช้และเผยแพร่ให้สถานศึกษาทุกสังกัดในพื้นที่จังหวัดนำไปปฏิบัติ

๓. คำจำกัดความ

๓.๑ กรอบแนวทางหลักสูตรท้องถิ่น: ทิศทาง ขอบข่ายเนื้อหา และเป้าหมายการเรียนรู้ระดับจังหวัด
ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพัน และเห็นคุณค่าของท้องถิ่นตนเอง

๓.๒ การบูรณาการ ๔ มิติ: การผสมผสานองค์ความรู้ด้าน ๑) ศาสนา/จริยธรรม ๒) ศิลปะ/สุนทรียภาพ
๓) วัฒนธรรม/ประเพณี และ ๔) การกีฬา/สุขภาพ เข้ากับการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ
หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔. หน้าที่ความรับผิดชอบ

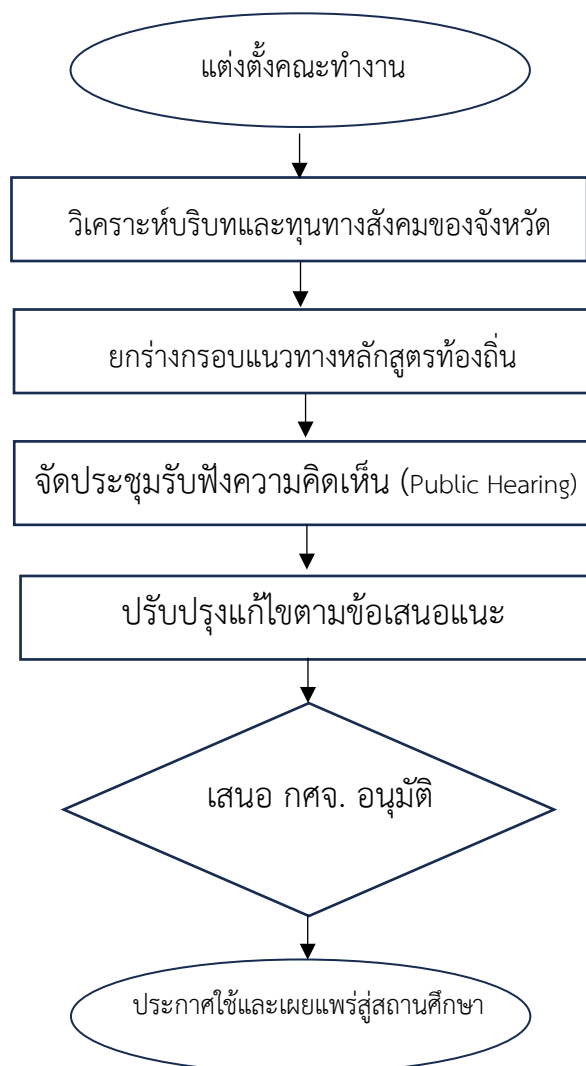
๔.๑ คณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.): มีหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติ
ประกาศใช้กรอบแนวทางหลักสูตรท้องถิ่น ๔.๒ นักวิชาการศึกษา / ศึกษาพิเศษ มีหน้าที่เป็นผู้วิจัยหลัก
(Researcher) ในการสำรวจปัญหา ออกแบบนวัตกรรม ลงพื้นที่ทดลองใช้ร่วมกับครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูล
จัดทำรายงาน และเผยแพร่ผลงานวิจัย

๔.๒ ศึกษาพิเศษ / นักวิชาการศึกษา: มีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการรวบรวมข้อมูล ยกร่าง
เนื้อหา ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด, สำนักงานการกีฬาฯ, สำนักงาน
พระพุทธศาสนาฯ) และจัดทำรูปเล่มกรอบหลักสูตร

	คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : การพัฒนารอบแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ จังหวัดที่บูรณาการการศึกษากับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา	
	สำนัก/กลุ่ม : สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัดอ่างทอง/กลุ่มพัฒนาการศึกษา	
	หมายเลขเอกสาร :	หน้าที่ : ๒/๕
	วันที่เริ่มใช้ :	แก้ไขครั้งที่ :

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติ

๕.๑ ผังการไหลของงาน (Flow Chart)

	คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : การพัฒนารอบแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ จังหวัดที่บูรณาการการศึกษากับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา	
	สำนัก/กลุ่ม : สำนักงานศึกษานิเทศการจังหวัดอ่างทอง/กลุ่มพัฒนาการศึกษา	
	หมายเลขเอกสาร :	หน้าที่ : ๓/๕
	วันที่เริ่มใช้ :	แก้ไขครั้งที่ :

๕.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๕.๒.๑ ขั้นตอนที่ ๑: การแต่งตั้งคณะทำงานและวิเคราะห์บริบทท้องถิ่น

รายละเอียด: รวบรวมรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และ กีฬา เพื่อจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน จากนั้นจัดประชุมเพื่อวิเคราะห์ ข้อมูลทุนทางสังคม และจุดเน้นการพัฒนาจังหวัด

ระยะเวลาดำเนินการ: จำนวน ๗,๒๐๐ นาที

มาตรฐานการปฏิบัติงาน: คณะทำงานต้องมีสัดส่วนจากตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ๔ มิติอย่างครบถ้วน

เอกสารดำเนินงาน: ร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน, รายงานการประชุมวิเคราะห์บริบท จังหวัด

ผู้รับผิดชอบ: นักวิชาการศึกษา / ศึกษานิเทศก์

๕.๒.๒ ขั้นตอนที่ ๒: การยกร่างกรอบแนวทางหลักสูตรท้องถิ่น

รายละเอียด: คณะทำงานร่วมกันจัดทำ โครงสร้างเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และ แนวทางการนำไปบูรณาการในสถานศึกษา โดยให้สอดคล้อง กับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะเวลาดำเนินการ: จำนวน ๑๔,๔๐๐ นาที

มาตรฐานการปฏิบัติงาน: ร่างกรอบหลักสูตรต้องครอบคลุมเนื้อหาทั้ง ๔ ด้าน (ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม กีฬา) และมีความยืดหยุ่นให้สถานศึกษา นำไปปรับใช้ได้

เอกสารดำเนินงาน: เอกสารร่างกรอบแนวทางหลักสูตรท้องถิ่น (ฉบับร่างที่ ๑)

ผู้รับผิดชอบ: คณะทำงานยกร่าง / ศึกษานิเทศก์

๕.๒.๓ ขั้นตอนที่ ๓: การจัดประชาพิจารณ์และรับฟังความคิดเห็น

รายละเอียด: นำร่างกรอบหลักสูตรไปจัดเวทีเสวนา หรือประชุมกลุ่มย่อย ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู ประชาชนชาวบ้าน และผู้นำชุมชน เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและ นำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์

ระยะเวลาดำเนินการ: จำนวน ๙,๖๐๐ นาที

มาตรฐานการปฏิบัติงาน: ต้องมีผู้แทนจากสถานศึกษาในพื้นที่และภาคประชาชนเข้าร่วม ให้ข้อเสนอแนะไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของกลุ่มเป้าหมาย ที่เชิญ

เอกสารดำเนินงาน: โครงการจัดประชาพิจารณ์, แบบสอบถามความคิดเห็น, สรุปผล การปรับปรุงร่าง

ผู้รับผิดชอบ: นักวิชาการศึกษา / ศึกษานิเทศก์

	คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : การพัฒนารอบแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ จังหวัดที่บูรณาการการศึกษา กับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา	
	สำนัก/กลุ่ม : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง/กลุ่มพัฒนาการศึกษา	
	หมายเลขเอกสาร :	หน้าที่ : ๔/๕
	วันที่เริ่มใช้ :	แก้ไขครั้งที่ :

๕.๒.๔ ขั้นตอนที่ ๔: การเสนอขอความเห็นชอบและประกาศใช้

รายละเอียด: นำร่างกรอบแนวทางหลักสูตรท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์ เสนอเข้าวาระการประชุม
คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) เพื่อพิจารณาอนุมัติ และจัดทำ
ประกาศสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด พร้อมนำส่งรูปเล่มให้สถานศึกษา

ระยะเวลาดำเนินการ: จำนวน ๗,๒๐๐ นาที

มาตรฐานการปฏิบัติงาน: เอกสารต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องด้านกฎหมาย
และระเบียบที่เกี่ยวข้องก่อนเสนอ กศจ.

เอกสารดำเนินงาน: วาระการประชุม กศจ., ประกาศใช้กรอบหลักสูตรท้องถิ่น

ผู้รับผิดชอบ: กศจ. / ศึกษาธิการ / นักวิชาการศึกษา

๖. มาตรฐานงาน

๖.๑ กรอบแนวทางหลักสูตรท้องถิ่นต้องมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์ชาติ
และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

๖.๒ เนื้อหาทางด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ต้องมีความถูกต้องตามหลัก
วิชาการและได้รับการรับรองจากหน่วยงานเจ้าภาพ (เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด)

๗. ระบบการติดตามประเมินผล

จัดทีมศึกษานิเทศก์ลงพื้นที่สถานศึกษาภาคเรียนละ ๑ ครั้ง เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำวิธีการ
ประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงในรายวิชาท้องถิ่น และรวบรวมปัญหาอุปสรรคการประเมินความพึงพอใจ
และผลกระทบ (Impact Evaluation) และจัดทำรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา โดยวัดผล
จากความตระหนักรู้และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของผู้เรียน นำเสนอต่อ กศจ. เพื่อพิจารณาปรับปรุงเนื้อหา
ในปีการศึกษาถัดไป

๘. เอกสารอ้างอิง

๘.๑ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๘.๒ แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (ฉบับปัจจุบัน)

๘.๓ แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ)

	คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : การพัฒนารอบแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ จังหวัดที่บูรณาการการศึกษากับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา	
	สำนัก/กลุ่ม : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง/กลุ่มพัฒนาการศึกษา	
	หมายเลขเอกสาร :	หน้าที่ : ๕/๕
	วันที่เริ่มใช้ :	แก้ไขครั้งที่ :

๙. แบบฟอร์มที่ใช้

๙.๑ แบบประเมินความสอดคล้องของร่างกรอบหลักสูตร: ใช้สำหรับให้ผู้เชี่ยวชาญ/คณะทำงาน ประเมินความถูกต้องของเนื้อหาเชิงลึกด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬา ก่อนนำไปทำประชาพิจารณ์

๙.๒ แบบสอบถามความคิดเห็นในการประชาพิจารณ์: ใช้สำหรับแจกให้ผู้เข้าร่วมงานกรอก ข้อเสนอแนะ จุดเด่นและจุดที่ควรแก้ไขของร่างหลักสูตร

๙.๓ แบบรายงานการนำกรอบหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้: ใช้สำหรับให้ครูวิชาการของสถานศึกษากรอก ข้อมูลรายงานกลับมายังศึกษาธิการจังหวัด ว่าได้นำกรอบหลักสูตรไปสอนในระดับชั้นใด และใช้รูปแบบ การบูรณาการแบบใด

๑๐. เอกสารบันทึก

ชื่อเอกสาร	ผู้รับผิดชอบ	สถานที่จัดเก็บ	ระยะเวลา	วิธีการจัดเก็บ
คำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานระดับ จังหวัด	นักวิชาการศึกษา	ตู้เก็บเอกสาร โครงการ กลุ่ม พัฒนาการศึกษา	๑๐ ปี	แฟ้มเอกสาร
รายงานสรุปผล การจัดประชา พิจารณ์	ศึกษานิเทศก์	ตู้เก็บเอกสาร โครงการ กลุ่ม พัฒนาการศึกษา	๓ ปี	แฟ้มเอกสาร
เล่มกรอบแนวทาง หลักสูตรท้องถิ่น	ศึกษานิเทศก์	ตู้เก็บเอกสาร โครงการ กลุ่ม พัฒนาการศึกษา	ถาวร	แฟ้มเอกสาร
รายงานการนำ หลักสูตรไปใช้ ประจำปี	ศึกษานิเทศก์	ตู้เก็บเอกสาร โครงการ กลุ่ม พัฒนาการศึกษา	๕ ปี	แฟ้มเอกสาร

